

No.Φ.092.22/7573

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

ΠΡΩΤΟ ΤΜΗΜΑ

ΑΠΟΦΑΣΗ

Προσφυγή no.7090/12

Γεωργία ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΑΚΟΥ κλπ.

κατά Ελλάδα

Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (Πρώτο Τμήμα), συνεδριάζοντας στις 16.10.2018 σε Επιτροπή αποτελούμενη από τους:

Aleš Pejchal, *Πρόεδρος*,

Tim Eicke,

Gilberto Felici, *δικαστές*,

και την Renata Degener, *Αναπληρώτρια Γραμματέα του Τμήματος*,

Έχοντας υπ' όψιν την ανωτέρω προσφυγή που κατατέθηκε στις 30.12.2011.

Έχοντας υπ' όψιν τις παρατηρήσεις που υπέβαλε η εναγόμενη Κυβέρνηση και τις απαντητικές παρατηρήσεις που υπέβαλαν οι προσφεύγοντες.

Μετά από διαβουλεύσεις, αποφασίζει ως εξής:

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

1. Κατάλογος των προσφευγόντων παρατίθεται στο παράρτημα. Εκπροσωπήθηκαν ενώπιον του Δικαστηρίου από τον Καθηγητή Χ. Χρυσανθάκη, δικηγόρο Αθηνών.

2. Η Ελληνική Κυβέρνηση ("Κυβέρνηση") εκπροσωπήθηκε από την απεσταλμένη του αντιπροσώπου της, κα. Α. Δημητρακοπούλου, πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

Α. Οι περιστάσεις της υπόθεσης

1. *Πραγματικά περιστατικά πριν από την κατάθεση της προσφυγής*

3. Τα πραγματικά περιστατικά της υπόθεσης, όπως υπεβλήθησαν από τους διάδικους, συνοψίζονται ως εξής:

4. Στις 14.3.2001 ο Σ.Π. υπέβαλε αίτηση στο Διοικητικό Εφετείο Πειραιώς για την ακύρωση των αδειών οικοδομής με αριθμό 414/13.7.2000, 758/24.11.2000 και 754/22.11.2000, και άλλων αποφάσεων που εξέδωσε η Πολεοδομία Κυκλάδων, οι οποίες επέτρεψαν στον ΝΤ.Ι. να κτίσει σπίτια σε οικόπεδα παρακείμενα στο οικόπεδο που ανήκε

στον Σ.Π. Τα εν λόγω σπίτια αγοράστηκαν αργότερα από τους προσφεύγοντες. Η αίτηση ακύρωσης απορρίφθηκε από το δικαστήριο και ο Σ.Π. άσκησε έφεση στο Ανώτατο Διοικητικό Δικαστήριο.

5. Το Ανώτατο Διοικητικό Δικαστήριο, με την απόφαση 4220/2005, δέχθηκε την έφεση και ακύρωσε όλες τις προσβαλλόμενες άδειες οικοδομής. Συγκεκριμένα, έκρινε ότι σύμφωνα με τις προηγούμενες αποφάσεις του με αριθμό 3955/1995 και 3956/1995, θα έπρεπε να έχουν τεθεί όρια για την ανάπτυξη νέων οικισμών προκειμένου να διασφαλιστεί η προστασία των οικοσυστημάτων. Συνεπώς, η απόφαση του Νομάρχη από 4.12.1985 για τον προσδιορισμό των ορίων των οικισμών Άγιος Ιωάννης και Άγιος Σώστης στην Τήνο δεν ήταν σύννομη, καθώς περιλάμβανε στα όριά της τουλάχιστον μέρος του βιοτόπου που υπήρχε στην περιοχή. Βάσει των ανωτέρω θεωρήσεων, το Ανώτατο Διοικητικό Δικαστήριο, με τις ανωτέρω αποφάσεις του 1995, είχε ακυρώσει άδειες οικοδομής που είχαν εκδοθεί για ακίνητα εντός της κρίσιμης περιοχής. Καθώς οι προσβαλλόμενες άδειες οικοδομής, δηλ. 414/13.7.2000, 758/ 24.11.2000 και 754/22.11.2000, είχαν εκδοθεί από την Πολεοδομία Κυκλάδων σε εφαρμογή της ίδιας απόφασης του Νομάρχη Κυκλάδων από 4.12.1985, ήταν παράνομες καθώς είχαν εκδοθεί βάσει παράνομης απόφασης. Βάσει αυτών των θεωρήσεων, το Ανώτατο Διοικητικό Δικαστήριο έκρινε ότι οι προσβαλλόμενες άδειες πρέπει να ακυρωθούν.

6. Οι προσφεύγοντες, μεταξύ άλλων, ενεργώντας ως ιδιοκτήτες των ακινήτων για τα οποία είχαν εκδοθεί οι ακυρωμένες άδειες οικοδομής, προσέβαλαν την ανωτέρω απόφαση, ζητώντας την άσκηση τριτανακοπής κατά του Σ.Π. για την ανάκληση της απόφασης 4220/2005. Η αίτησή τους απορρίφθηκε με την απόφαση 4412/2010 του Ανωτάτου Διοικητικού Δικαστηρίου.

7. Στις 29.5.2006 οι προσφεύγοντες, μεταξύ άλλων, υπέβαλαν αίτηση στη Διεύθυνση Πολεοδομίας και Περιβάλλοντος της Νομαρχίας Κυκλάδων (εφεξής “διεύθυνση πολεοδομίας Κυκλάδων”) ζητώντας την ακύρωση (α) της απόφασης 362/ 3683/8.8.1989 της πολεοδομίας που ενέκρινε τη διαίρεση οικοπέδου που ανήκε στον Σ.Π. και ήταν παρακείμενο στα οικόπεδα επί των οποίων κτίστηκαν οι κατοικίες των προσφευγόντων, (β) των αδειών οικοδομής 610/13.9.1988 και 527/8.11.1993 που εκδόθηκαν από την ίδια αρχή, επιτρέποντας στον Σ.Π. να κτίσει σπίτια σε οικόπεδα που του ανήκαν και ήταν παρακείμενα στα οικόπεδα που ανήκαν στους προσφεύγοντες, και (γ) της απόφασης

463/8.7.1987 που ενέκρινε τη διαίρεση των οικοπέδων που αφορούσαν οι δύο ανωτέρω άδειες οικοδομής.

8. Στις 8.11.2006, μετά από παρέλευση τριών μηνών χωρίς να λάβουν απάντηση, οι προσφεύγοντες υπέθεσαν ότι το αίτημά τους είχε απορριφθεί. Συνεπώς, υπέβαλαν αίτηση ακύρωσης ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου Πειραιώς. Αργότερα συμπλήρωσαν τις αιτήσεις ακύρωσης ζητώντας την ακύρωση της ρητής απόρριψης του αιτήματός τους, όπως εκδηλώθηκε στο έγγραφο 3942/2006/2.9.2008 του προϊσταμένου της διεύθυνσης πολεοδομίας Κυκλάδων.

9. Το Διοικητικό Δικαστήριο Πειραιώς, με τη απόφαση 2090/2009, έκρινε ότι οι προσβαλλόμενες αποφάσεις, η ανάκληση των οποίων είχε ζητηθεί από τη διεύθυνση πολεοδομίας, ήταν παράνομες καθώς βασίζονταν στην απόφαση του Νομάρχη από 4.12.1985, η οποία είχε κριθεί παράνομη με τις αποφάσεις 3955/1995 και 3956/1996. Το δικαστήριο έλαβε επίσης υπ' όψιν ότι άλλες άδειες οικοδομής στην περιοχή είχαν ακυρωθεί με τη απόφαση 4220/2005 του Ανωτάτου Διοικητικού Δικαστηρίου. Βάσει των ανωτέρω θεωρήσεων, έκρινε ότι η διεύθυνση πολεοδομίας Κυκλάδων είχε υποχρέωση να εξετάσει τα αιτήματα των προσφευγόντων για ακύρωση των προσβαλλόμενων αδειών. Συνεπώς, δέχθηκε την αίτηση ακύρωσης και ανέπεμψε την υπόθεση στην πολεοδομική αρχή προκειμένου να εξετάσει τη νομιμότητα των προσβαλλόμενων αποφάσεων και να τις ανακαλέσει ως παράνομες, αφού λάβει υπ' όψιν τυχόν λόγους υπερισχύοντος δημόσιου συμφέροντος που μπορεί να υποστηρίξουν ή να αποκλείουν την ανάκλησή τους, την απαίτηση της προστασίας των δικαιωμάτων που αποκτήθηκαν καλόπιστα από τρίτους με την εφαρμογή των αποφάσεων και το χρόνο που είχε παρέλθει από την έκδοσή τους.

2. Πραγματικά περιστατικά μετά την κατάθεση της προσφυγής

10. Στις παρατηρήσεις της από 13.9.2017, η Κυβέρνηση ενημέρωσε το Δικαστήριο ότι στις 6.6.2013, ο Σ.Π., μεταξύ άλλων, αιτήθηκε την άσκηση τριτανakoπής για την ακύρωση της απόφασης 2090/2009 του Διοικητικού Δικαστηρίου Πειραιώς. Με την απόφαση 3081/2014 το Τμήμα Ακυρώσεων του δικαστηρίου δέχθηκε την αίτηση τριτανakoπής, ακύρωσε την απόφαση 2090/2009, εξέτασε την αίτηση των προσφευγόντων για ακύρωση και την απέρριψε. Το δικαστήριο εξέτασε κατά πόσον το αίτημα των προσφευγόντων προς τη διεύθυνση πολεοδομίας Κυκλάδων για την ακύρωση των αδειών οικοδομής είχε υποβληθεί εντός εύλογου χρόνου. Έκρινε ότι, προκειμένου να αξιολογήσει

κατά πόσον είχε παρέλθει εύλογος χρόνος, η αφετηρία έπρεπε να είναι η ημερομηνία των αποφάσεων 3955/1995 και 3956/1995 του Ανωτάτου Διοικητικού Δικαστηρίου, με τις οποίες η απόφαση του Νομάρχη που αποτέλεσε τη νομική βάση έκδοσης των εν λόγω αδειών οικοδομής κηρύχθηκε παράνομη για πρώτη φορά, και όχι η ημερομηνία της απόφασης 4220/2005 του Ανωτάτου Διοικητικού Δικαστηρίου που είχε ακυρώσει άλλες άδειες οικοδομής. Εναλλακτικά, νέα αφετηρία για τον υπολογισμό του εύλογου χρόνου θα ξεκινούσε κάθε φορά που εκδιδόταν αμετάκλητη σχετική απόφαση, γεγονός που θα παραβίαζε σαφώς την αρχή της ασφάλειας του δικαίου. Λαμβάνοντας υπ' όψιν τα ανωτέρω, το δικαστήριο έκρινε ότι το αίτημα των προσφευγόντων, το οποίο υπεβλήθη ένδεκα έτη μετά τις ανωτέρω αποφάσεις του Ανωτάτου Διοικητικού Δικαστηρίου, δεν είχε υποβληθεί εντός εύλογου χρόνου. Βάσει αυτών των θεωρήσεων, δεν πληρούνταν οι προϋποθέσεις εξέτασης της νομιμότητας των προσβαλλόμενων αποφάσεων από τη διεύθυνση πολεοδομίας και, συνεπώς, η αίτηση ακύρωσης απορρίφθηκε.

11. Σύμφωνα με την απόφαση 3081/2014, οι προσφεύγοντες δεν παρέστησαν στην ακροαματική διαδικασία και δεν υπέβαλαν παρατηρήσεις, αν και τους είχε επιδοθεί γνωστοποίηση τριτανakoπής και η ημερομηνία εκδίκασης. Δεν ασκήθηκε ένδικο μέσο κατά της απόφασης του Διοικητικού Δικαστηρίου Πειραιώς.

Β. Συναφές εθνικό δίκαιο και πρακτική

12. Το συναφές εθνικό δίκαιο και πρακτική περιγράφονται στην υπόθεση *Βασιλειάδου κατά Ελλάδας* (νο.32884/09, §§25-26, 6.4.2017).

ΑΙΤΙΑΣΗ

13. Οι προσφεύγοντες παραπονούνται βάσει του άρθρου 6 της Σύμβασης για μη εκτέλεση της απόφασης 2090/2009 του Διοικητικού Δικαστηρίου Πειραιώς.

ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

14. Η Κυβέρνηση ισχυρίστηκε πρώτον ότι η προσφυγή πρέπει να κηρυχθεί απαράδεκτη όσον αφορά δύο εκ των προσφευγόντων, δηλ. την κα. Ανθή Κακογιάννη και τον κ. Βασίλειο Βασιλείου, καθώς δεν είχαν συμπεριληφθεί στο έντυπο της αίτησης που εστάλη στο Δικαστήριο στις 30.12.2011, αλλά τα ονόματά τους συμπεριλήφθηκαν σε επιστολή που εστάλη από τον εκπρόσωπό τους στις 5.3.2012, μαζί με τα πληρεξούσιά τους. Η Κυβέρνηση ισχυρίστηκε επίσης ότι η προσφυγή πρέπει να κηρυχθεί απαράδεκτη εξ ολοκλήρου, καθώς κανείς εκ των προσφευγόντων δεν είχε την ιδιότητα του θύματος, εν

όψει του ότι η απόφαση 2090/2009 του Διοικητικού Δικαστηρίου Πειραιώς, για μη εκτέλεση της οποίας παραπονούνταν οι προσφεύγοντες, είχε ακυρωθεί με την απόφαση 3081/2014.

15. Οι προσφεύγοντες δεν προσέβαλαν τους ισχυρισμούς της Κυβέρνησης αλλά υποστήριξαν ότι ήταν θύματα παραβίασης της Σύμβασης.

Α. Σχετικά με την παράλειψη των προσφευγόντων να ενημερώσουν το Δικαστήριο για την ακύρωση της απόφασης 2090/2009

16. Στην προκείμενη υπόθεση, οι προσφεύγοντες παρέλειψαν να ενημερώσουν το Δικαστήριο ότι είχε ακυρωθεί η απόφαση 2090/2009. Επίσης, δεν σχολίασαν τους ισχυρισμούς της Κυβέρνησης, αλλά εξακολούθησαν να ζητούν επανόρθωση ενώπιον του Δικαστηρίου για τη φερόμενη μη εκτέλεση της εν λόγω απόφασης.

17. Το Δικαστήριο έχει συμπεράνει σε παρόμοιες υποθέσεις ότι η προσφυγή κατατέθηκε σε κατάχρηση του δικαιώματος ατομικής προσφυγής. Στο πλαίσιο αυτό, επαναλαμβάνει ότι μια προσφυγή μπορεί να απορριφθεί ως κατάχρηση του δικαιώματος ατομικής προσφυγής υπό την έννοια του άρθρου 35§3(α) της Σύμβασης εάν, μεταξύ άλλων λόγων, βασίστηκε σκόπιμα σε ψευδείς πληροφορίες (βλ. *Kerechashvili κατά Γεωργίας* (dec.), νο.5668/02, 2.5.2006, *Bagheri and Maliki κατά Ολλανδίας* (dec.), νο.30164/06, 15.5.2007, *Poznanski κλπ. κατά Γερμανίας* (dec.), νο.25101/05, 3.7.2007, και *Σιμιτζή-Παπαχρήστου κλπ. κατά Ελλάδας* (dec.), νο. 50634/11, §36, 5.11.2013) ή εάν σημαντικές πληροφορίες και έγγραφα παραλείφθηκαν σκόπιμα είτε εάν ήταν γνωστά εξ αρχής (βλ. *Kerechashvili*, ανωτέρω) είτε εάν επήλθαν νέες σημαντικές εξελίξεις κατά τη διάρκεια της διαδικασίας (βλ. *Predescu κατά Ρουμανίας*, νο.21447/03, §§25-27, 2.12.2008, και *Tatalovic and Dekic κατά Σερβίας* (dec.), νο.15433/07, 29.5.2012). Οι ελλειπείς και συνεπώς παραπλανητικές πληροφορίες μπορεί να ισοδυναμούν με κατάχρηση του δικαιώματος προσφυγής, ιδίως εάν οι εν λόγω πληροφορίες αφορούν την ουσία της υπόθεσης και δίδεται ανεπαρκής εξήγηση για την παράλειψη γνωστοποίησης των πληροφοριών αυτών (βλ. *Huttner κατά Γερμανίας* (dec.), νο.23130/9.6.2006, *Poznanski κλπ.*, ως ανωτέρω, *Predescu*, ως ανωτέρω, §§25-26, και *Komatinovic κατά Σερβίας* (dec.), νο.75381/10, 29.1.2013).

18. Όσον αφορά τις περιστάσεις της προκείμενης υπόθεσης, το Δικαστήριο σημειώνει ότι δεν είναι σαφές από το υλικό της δικογραφίας κατά πόσον επιδόθηκε στους προσφεύγοντες η απόφαση 3081/2014 που ακύρωσε την απόφαση 2090/2009. Συνεπώς, δεν

μπορεί να διαπιστωθεί με επαρκή βεβαιότητα ότι οι προσφεύγοντες παραπλάνησαν σκόπιμα το Δικαστήριο προκειμένου να συμπεράνει ότι η προσφυγή κατατέθηκε σε κατάχρηση του δικαιώματος ατομικής προσφυγής υπό την έννοια του άρθρου 35§3(α) της Σύμβασης (βλ. *Gross κατά Ελβετίας* [GC], νο.67810/10, §28, ECHR 2014).

Β. Σχετικά με την ουσία της αιτίας

19. Το Δικαστήριο σημειώνει ότι δεν είναι απαραίτητο να απαντήσει στην ένσταση της Κυβέρνησης περί του *locus standi* της κ. Ανθής Κακογιάννη και του κ. Βασίλειου Βασιλείου καθώς, σε κάθε περίπτωση, η προσφυγή ως σύνολο είναι απαράδεκτη για τους ακόλουθους λόγους.

20. Οι προσφεύγοντες παραπονούνται για τη μη εκτέλεση της απόφασης 2090/2009 του Διοικητικού Δικαστηρίου Πειραιώς. Ωστόσο, η απόφαση αυτή ακυρώθηκε μετά την τριτανακοπή που άσκησε ο Σ.Π. Κατά συνέπεια, δεν υπήρχε υποχρέωση της Διοίκησης να εκτελέσει την απόφαση αυτή.

21. Το Δικαστήριο σημειώνει ότι δεν υπάρχει εκτελεστή και οριστική απόφαση υπέρ των προσφευγόντων και, συνεπώς, δεν μπορούν να παραπονεθούν για τη μακροχρόνια μη εκτέλεση της απόφασης και δεν μπορούν να ισχυριστούν ότι είναι θύματα της φερόμενης παραβίασης των δικαιωμάτων τους βάσει της Σύμβασης (βλ. *Khvorostyanov and Others κατά Ουκρανίας* [Επιτροπή], νο.54552/09 κ.ε., §§27-29, 25.7.2013, και *Koval and Others κατά Ουκρανίας* (dec.) [Επιτροπή], νο.16838/16 κ.ε., §18-20, 5.10.2017).

22. Επομένως, η παρούσα προσφυγή είναι ασύμβατη *ratione personae* προς τις διατάξεις της Σύμβασης υπό την έννοια του άρθρου 35 παρ.3(α) και πρέπει να απορριφθεί σύμφωνα με το άρθρο 35 παρ.4,

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο, ομόφωνα,

Κηρύσσει την προσφυγή *απαράδεκτη*.

Συντάχθηκε στην αγγλική και γνωστοποιήθηκε εγγράφως στις 8.11.2018.

Υπογραφή

Renata Degener

Αναπληρώτρια Γραμματέας

Υπογραφή

Aleš Pejchal

Πρόεδρος

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

1. Η Γεωργία ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΑΚΟΥ είναι Ελληνίδα υπήκοος, γεννήθηκε το 1962, και κατοικεί στην Αθήνα
2. Η Μαίρη ΚΛΙΡΙ ΠΑΤΡΙΣ (Mary Cleary Patris) είναι Ελληνίδα υπήκοος, γεννήθηκε το 1950, και κατοικεί στο Δουβλίνο
3. Η Μαρία ΓΕΩΡΓΟΠΟΥΛΟΥ είναι Ελληνίδα υπήκοος, γεννήθηκε το 1937, και κατοικεί στην Αθήνα
4. Η Χριστίνα ΚΑΡΑΒΑΤΑ είναι Ελληνίδα υπήκοος, γεννήθηκε το 1975, και κατοικεί στην Αθήνα
5. Ο Δημήτριος ΠΟΛΙΤΗΣ είναι Έλληνας υπήκοος, γεννήθηκε το 1960, και κατοικεί στην Αθήνα
6. Ο Γεώργιος ΣΠΥΡΑΤΟΣ είναι Έλληνας υπήκοος, γεννήθηκε το 1979, και κατοικεί στην Αθήνα
7. Η Ιωάννα ΣΠΥΡΑΤΟΥ είναι Ελληνίδα υπήκοος, γεννήθηκε το 1984, και κατοικεί στην Αθήνα
8. Η Ανθή ΚΑΚΟΓΙΑΝΝΗ είναι Ελληνίδα υπήκοος, γεννήθηκε το 1960, και κατοικεί στην Αθήνα
9. Ο Βασίλειος ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ είναι Έλληνας υπήκοος, γεννήθηκε το 1957, και κατοικεί στην Πάτρα.

Αθήνα, 12.12.2018

Ακριβής μετάφραση από τα αγγλικά

Η μεταφράστρια Ελένη Δημητρίου